

**Základní škola a Mateřská škola Křetín, okres Blansko,
příspěvková organizace**

Křetín 142, 679 62 Křetín

Preventivní program školy

školní rok 2023/2024

Obsah

1. Obecné zaměření preventivního programu	str. 3
2. Charakteristika školy	str. 3
3. Obecná východiska preventivního programu	str. 4
4. Cíle preventivního programu	str. 4
5. Aktivity pro cílové skupiny	str. 5 – 7
6. Plánované akce školního roku 2023/2024	str. 8
7. Nabídka nespécifických školních a mimoškolních aktivit	str. 9
8. Řešení přestupků a následná opatření	str. 9
9. Informační systém	str. 10
10. Spolupráce s rodiči	str. 10
11. Spolupráce se specializovanými institucemi	str. 10
12. Další vzdělávání pedagogických pracovníků	str. 11
13. Seznam příloh PP	str. 12
• Školní program proti šikanování	
• Krizový plán	
• Krizový plán při mimořádné události	
• Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních	
• Přehled legislativy	
• Kontaktní a poradenská centra	
• Knihovna ŠPP	

1. Obecné zaměření preventivního programu

Preventivní program naší školy je zaměřený:

- na osobnostní a sociální rozvoj žáků,
- na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu,
- na zvýšení schopnosti žáků činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí,
- na snížení výskytu rizikového chování a sociálně patologických jevů – šikana, kyberšikana, agrese, násilí, záškoláctví, užívání návykových látek, vandalismus, rasismus, rizikové chování v dopravě, spektrum poruch příjmu potravy, sexuální rizikové chování,
- na vedení žáků k předcházení úrazů, uvědomování si možných nebezpečí a rizik.

2. Charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola Křetín je malotřídní základní škola s 1. až 5. ročníkem, nacházející se v obci Křetín. Škola sídlí v jednoposchodové, výstavné budově, v klidné části obce s výhledem do přírody. Budova školy vznikla rekonstrukcí z bývalé mateřské školy, které v obci nebyla plně využita. Provoz v rekonstruované školní budově byl zahájen v roce 1997. Škola disponuje 5 učebnami, prostornou školní družinou, školní jídelnou, moderně vybavenou školní kuchyní, školní knihovnou, počítačovou učebnou s připojením na internet. Nedílnou součástí jsou taktéž pěkně vybavené prostory pro personál školy.

Škola poskytuje vzdělání žákům různých úrovní nadání. Oblast podpory žáků je rozdělena do čtyř oblastí:

1. **péče o žáky se specifickými poruchami učení** (pravidelná spolupráce s PPP Vyškov, pracoviště Boskovice/Blansko, speciální pedagog, pedagogický asistent)
2. **péče o žáky se sociokulturním znevýhodněním** (žáci vychovávaní v problémovém sociálním prostředí; žáci opakující ročník; žáci, kteří se přistěhovali)
3. **péče o mimořádně nadané žáky**
4. **logopedická péče**

3. Obecná východiska preventivního programu

- a) Všichni pracovníci školy jsou povinni zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit. Jsou povinni předcházet vzniku rizikového chování, veškeré negativní příznaky rizikového chování řešit a neprodleně přijmout vhodná opatření ve spolupráci se školním metodikem prevence, výchovným poradcem nebo vedením školy. Bezpečnost žáků v průběhu vyučování je řešena ve školním řádu, který definuje základní práva a povinnosti žáků, zákonných zástupců a učitelů.
- b) Základní formou prevence rizikového chování je podpora vzájemných pozitivních vztahů mezi žáky – spolupráce, respekt, tolerance, zapojení žáků do aktivit třídy a školy.
- c) Učitelé dbají na kontrolní činnosti spojené s ochranou před nežádoucími jevy ve vlastní přímé pedagogické činnosti, při dozorech v průběhu školního dne, na školních akcích i akcích probíhajících mimo objekt školy.

4. Cíle preventivního programu

Cílem našeho programu je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo součástí školní i mimoškolní výuky, aby vedlo ke zvýšení odolnosti žáků vůči sociálně patologickým jevům. Prevence sociálně patologických jevů představuje aktivity v následujících oblastech:

- a) vztahy – vytváření pozitivních vztahů mezi žáky navzájem, vytváření pozitivních vztahů mezi žáky a učiteli (prevence šikany, kyberšikany, agresivního chování)
- b) vytváření zdravého školního klimatu, ve kterém se bude dodržovat školní řád (prevence záškoláctví, prevence šikany, kyberšikany, agresivního chování)
- c) vytváření bezpečného prostředí školy, ovlivňovat chování a jednání žáků z hlediska jejich osobního bezpečí s důrazem na předcházení úrazů
- d) zvyšování odolnosti vůči negativnímu působení nabídky drog (prevence kouření, drogové závislosti, AIDS)
- e) prevence virtuálních drog (prevence kyberšikany)
- f) vést žáky k ochraně majetku, vyvarovat se poškozování věcí kolem nás (prevence vandalismu)

5. Aktivity pro cílové skupiny

Stěžejní úlohu při naplňování preventivního programu na 1. stupni mají především třídní učitelé. Třídní učitel zná třídu natolik, aby byl schopen realizovat preventivní program cíleně. Díky neustálému kontaktu s žáky má vytvořeny výborné podmínky pro konkrétní preventivní práci, včasné zachytí projevy patologických jevů. Snaží se vytvářet, objasňovat a prosazovat takové vzorce chování, které jsou založeny na zásadách slušného chování, spolupráce a tolerance. V každé třídě třídní učitelé realizují během roku činnosti, které formují a prohlubují schopnosti spolupráce žáků ve třídě a zlepšují třídní klima. S jednotlivými tématy se žáci setkávají především v prvouce, přírodovědě, vlastivědě a informatice. Při práci učitelé využívají různých metod, např. předávání informací formou výkladu, samostatná práce, skupinová práce, projektové vyučování, dotazníky, hry. Třídní učitelé mají možnost provádět dotazníková šetření vztahů ve třídě. Do výuky jsou během školního roku zařazovány přednášky a besedy.

Preventivní témata zakomponovaná v ŠVP jednotlivých ročníků 1. stupně

1. ročník – prvouka

- rodina, členové rodiny, život v rodině, role jednotlivých členů rodiny
- zásady slušného chování ve škole i mimo školu
- chování žáků ve vyučovací hodině a o přestávce
- vztahy v dětském kolektivu – každý člověk je jiný, základní zásady mezilidské komunikace
- základní pracovní návyky
- základní části lidského těla
- péče o zdraví
- správná výživa, rozdělení potravin
- předcházení úrazům
- základní hygienické návyky
- bezpečná cesta do školy – reflexní oblečení, přechod pro chodce

2. ročník – prvouka

- rodina, rodokmen, vzájemná pomoc při činnostech v rodině
- základní části lidského těla
- člověk a jeho zdraví – zásady zdravého způsobu života
- význam péče o zdraví
- základní hygienické návyky – osobní hygiena
- zásady zdravé výživy – dodržování posloupnosti jednotlivých jídel během dne ☒ kultura stolování
- bezpečná cesta do školy – pravidla pro chodce a pro cyklisty, dopravní značky, přechod pro chodce, semaforey, bezpečná jízda na kole

- úraz a jeho rizika
- důležitá telefonní čísla – 112, 150, 155, 158

3. ročník – prvouka

- rodina, příbuzenské vztahy, základní informace o rozmnožování přiměřené věku, neúplná rodina, jednotlivá období růstu a vývoje člověka
- základní části lidského těla
- člověk a jeho zdraví – důraz na opatrné chování – cizí lidé, cizí zvířata, lékárníčka ☒ zásady zdravé výživy – zdravá strava
- péče o zdraví – škola a volný čas
- osobní hygiena
- zásady slušného chování
- bezpečná cesta do školy – pravidla pro chodce a pro cyklisty, dopravní značky, přechod pro chodce, semaforey, bezpečná jízda na kole
- užití telefonních čísel – 112, 150, 155, 158

4. ročník – vlastivěda, přírodověda

- zásady slušného chování, vztahy v dětském kolektivu, bezpečná třída
- seznámení se zdravotními riziky spojenými s užíváním PC, základní orientace v prostředí internetu
- základní lidská práva, rozpoznání chování, které porušuje základní lidská práva, tolerance k přirozeným odlišnostem spolužáků
- bezpečné chování v silničním provozu – aplikace pravidel bezpečnosti silničního provozu z pohledu chodce a cyklisty v různých modelových situacích

5. ročník – vlastivěda, přírodověda, informatika

- lidské tělo – vnější stavba těla, tělní soustavy, odlišnosti – věk, pohlaví, barva pleti
- partnerství, rodičovství
- péče o tělo, o zdraví
- osobní hygiena – péče o zuby
- ochrana před úrazy
- zásady první pomoci
- zásady zdravé výživy – potravinová pyramida
- denní režim – sestavení denního režimu, vymezení času pro učení, práci, sport, zábavu, odpočinek
- nebezpečí návykových látek
- osobní bezpečí – nebezpečí při komunikaci s cizími osobami
- bezpečné chování v silničním provozu
- seznámení se zdravotními riziky spojenými s užíváním PC, základní orientace v prostředí internetu

Výstupy – po ukončení 1. stupně by žáci měli znát:

- definovat rodinu, členy rodiny, rodinu jako zázemí a útočiště,
- osvojit si základní sociální dovednosti, pracovní návyky,
- osvojit si zásady slušného chování (ve škole i mimo školu),
- znát zásady zdravé výživy (dodržovat posloupnost jednotlivých jídel během dne, znát základní rozdělení potravin – maso, mléčné výrobky, ovoce, zelenina, pečivo, cukrovinky),
- osvojit si základní návyky péče o zdraví (osobní hygiena, vyhýbat se zakouřenému a znečištěnému prostředí, nedotýkat se neznámých věcí – injekční stříkačky, nebrat nic od cizích lidí, vyvarovat se setkání s cizími lidmi),
- uvědomit si, že zdraví musíme chránit, má představu o činnostech, které jsou nebezpečné, - popsat zdravý životní styl,
- sestavit svůj denní režim, umět si zorganizovat (s technickou pomocí rodičů) svůj volný čas – vymežit čas pro učení, práci, zábavu, sport a odpočinek,
- vysvětlit, jak působí aktivní pohyb na zdraví,
- pojmenovat základní části lidského těla,
- popsat různé druhy závislostí (alkohol, tabák, marihuana),
- vysvětlit nebezpečí různých závislostí,
- znát jednoduché způsoby odmítání návykových látek,
- znát zdravotní rizika spojená s užíváním PC,
- **znát zásady bezpečného chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty** (reflexní oblečení, základní dopravní značky, chování na přechodu pro chodce, semaforey, bezpečná jízda na kole – přilba, v automobilu – bezpečnostní pásy, dětská autosedačka),
- **umět užít důležitá telefonní čísla**
 - 112 – jednotné telefonní číslo tísňového volání
 - 150 – hasiči
 - 155 – záchranná služba
 - 158 – policie
- popsat zdravotní rizika spojená s užíváním PC,
- orientovat se v prostředí internetu – základní informace.

6. Plánované akce školního roku 2023/2024

V rámci preventivního programu 2023/2024 budou aktivity, které naše škola realizuje ve spolupráci s externími organizacemi (Elim Letovice, Policie ČR, SVŠ Letokruh Letovice, akreditovaní lektori v oblasti prevence sociálně patologických jevů)

Prevence šikany a kyberšikany – posilování a rozvoj mezilidských vztahů

- **Tvorba pravidel třídy** – žáci společně s třídním učitelem vytváří svá vlastní pravidla třídy, která budou společně dodržovat (1. – 5. ročník) – září 2023
- **Etické dílny**

Ekologická výchova

- **pravidelný úklid kolem školy**, Úklid kolem přehrady Křetínky
- **úprava zeleně před školou** – spolupráce PŘ a PČ
- **třídění odpadu ve třídách** (1. – 5. ročník)

Bezpečnost silničního provozu

- **dopravní výchova** (4. ročník)

Pravidelné konzultace s PPP a OSPOD Boskovice

7. Nabídka nespécifických školních a mimoškolních aktivit

- dopravní hřiště – osvojení pravidel silničního provozu – pro žáky 1. stupně
- plavecký výcvikový kurz pro žáky 2., 3. a 4. ročníku
- tematické exkurze a školní výlety
- spolupráce s místními mateřskými školami – edukativně stimulační skupiny
- spolupráce se ZŠ Letovice
- setkání vedení školy s rodiči budoucích školáků
- výuka náboženství

8. Řešení přestupků a následná opatření

Dojde-li k porušení školního řádu, postupuje se v souladu s tímto řádem a Pravidly pro hodnocení prospěchu a chování žáků, ve kterých jsou stanoveny charakteristiky jednotlivých přestupků tak, aby bylo možno odvodit odpovídající nápravu. Následně může být zvolen monitorovací program, který je sestaven třídním učitelem, výchovným poradcem, vedením školy, případně za pomoci externích poradců z PPP. Držení, distribuce nebo užívání návykových látek v areálu školy bude klasifikováno jako hrubý přestupek a budou vyvozeny patřičné sankce. Budou sledovány i další sociálně patologické jevy – šikana, kyberšikana, vandalismus, ... Při jejich zjištění budou navržena cílená opatření – individuální pohovor se žákem, spolupráce s rodinou, doporučení kontaktu s odborníky, v případě nezájmu rodičů uvědomení sociálního odboru/OSPOD/Policie ČR.

9. Informační systém

- jasně a srozumitelně formulovaný školní řád
- konzultační hodiny metodika prevence (Mgr. Eva Havlasová)
- konzultační hodiny výchovné poradkyně (Mgr. Vendula Stejskalová)
- webové stránky školy – www.zsmskretin.cz
- předávání informací rodičům na třídních schůzkách nebo individuálních konzultacích, konzultační hodiny jednotlivých pedagogů
- činnost Školního poradenského pracoviště

10. Spolupráce s rodiči

- pravidelné konzultační hodiny všech pedagogů, konzultační hodiny metodika prevence, výchovné poradkyně
- e-mailové adresy pedagogů
- třídní schůzky, individuální pohovory
- informace na webových stránkách školy (www.zsmskretin.cz)
Předcházení rizikových situací, Návod na řešení rizikových situací
- poradenská činnost výchovné poradkyně
- poradenská činnost Školního poradenského pracoviště
- setkání vedení školy s rodiči budoucích prvňáčků, vstupní schůzky v ZŠ i MŠ
- závěrečné třídní schůzky 5. ročníku (přestup do Letovic)
- školní akce pro rodiče a děti

11. Spolupráce se specializovanými institucemi

- OPPP Vyškov, pracoviště Boskovice
- SPC Blansko
- Okresní metodik prevence – Mgr. Olga Trmačová
- Policie ČR
- OSPOD Boskovice
- SVP Veslařská, Brno; SVP Help me, Brno – Židenice
- SVP Svitavy
- dětské lékaři

12. Další vzdělávání pedagogických pracovníků

- pravidelná účast na školeních a seminářích
- předávání informací v rámci porad a pedagogických rad
- odborná literatura

13. Přílohy PP (ostatní dokumenty k nahlédnutí u metodika prevence)

- Školní program proti šikanování
- Krizový plán
- Krizový plán při mimořádné události
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních
- Přehled základní legislativy v oblasti prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže - Kontakty
- Příruční knihovna ŠPP

Vypracovala – Mgr. Eva Havlasová, metodik prevence

01. 09. 2023